

■ Η επανεμφάνιση του πρώην πρωθυπουργού στο πολιτικό προσκήνιο πυροδότησε ευρεία γκάμα ερμηνειών και σεναρίων για τις προθέσεις του

Πού το πάει ο κ. Κ. Σημίτης

Η αναγκαιότητα προοδευτικής παράκαμψης για τη χώρα και οι παγίδες που σπίνει η ΝΔ

Ρεπορτάζ ΑΓΓ. ΚΩΒΑΙΟΣ

Η δημόσια επανεμφάνιση και παρέμβαση του κ. Κ. Σημίτη ήταν κατά πολλούς το κυρίαρχο πολιτικό γεγονός την περασμένη εβδομάδα. Όσα είπε ο τέως πρωθυπουργός, κατά την ομιλία του στην εκδήλωση του Ομίλου Προβληματισμού για τον Εκσυγχρονισμό της Κοινωνίας, πολλοί έσπευσαν να τα ερμηνεύσουν ως αιχμές προς τη σημερινή ηγεσία του ΠαΣοΚ, άλλοι τα άκουσαν ως παραινέσεις και υποδείξεις, ενώ υπήρξαν και κάποιοι που θεώρησαν ότι δεν επιτέθηκε στην κυβέρνηση με όση σφοδρότητα θα αναμενόταν. «Πού το πάει ο Κ. Σημίτης;» ήταν μια ερώτηση η οποία ακούστηκε πολλές φορές τις τελευταίες ημέρες. Η απάντηση είναι σαφής: τουλάχιστον ως προς το πού δεν το πάει: ο κ. Σημίτης σε καμία περίπτωση δεν επιθυμεί να παίξει διασπαστικό ρόλο στο σημερινό ΠαΣοΚ. Από εκεί και έπειτα όμως, έχει πολύ συγκεκριμένους στόχους.

Η ανάγνωση της ομιλίας του τέως πρωθυπουργού έπεισε ακόμη και τη σημερινή ηγετική ομάδα του ΠαΣοΚ για το εξής: πρόθεσή του ήταν να περιγράψει το πρόβλημα της ελληνικής πολιτικής σκηνής και να επιστήσει την προσοχή στο πολιτικό του ακροατήριο όσον αφορά πολύ συγκεκριμένους και ορατούς κινδύνους: την αποστασιοποίηση των κομμάτων από τον ρόλο του διαμορφωτή των πολιτικών εξελίξεων και την αδυναμία ρεαλιστικής προσαρμογής στις νέες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και απαιτήσεις. Στο σχετικό απόσπασμα της ομιλίας του ο κ. Σημίτης ανέφερε: «Τα σχέδια για τη νέα εποχή είναι ευθύνη των πολιτικών δυνάμεων. Αυτές όμως έχουν παραιτηθεί από τον ενεργό ρόλο του διαμορφωτή των πολιτικών εξελίξεων. Προτιμούν τον ρόλο ενός ενδιαφερόμενου αλλά αποστασιοποιημένου συμμετόχου. Διστάζουν να διεκδικήσουν τη θέση καθοδηγητή της κοινωνίας με ιδέες και πρωτοβουλίες για τις κοινωνικές αλλαγές. Η άποψή τους για το νέο είναι συνειδητά ασαφής. Η ασαφής αυτή άποψη προλαμβάνει αντιρρήσεις, διασφαλίζει μεγαλύτερη γκάμα επι-

Ο κ. Κ. Σημίτης και η σύζυγός του Δάφνη με τους κκ. Ν. Αθανασάκη, Γ. Παπανδρέου και Κ. Στεφανόπουλο (στο βάθος)

Οι επόμενες πρωτοβουλίες

ΑΠΟ ΤΟ περιβάλλον του τέως πρωθυπουργού επιβεβαιώνεται ότι ο Κ. Σημίτης το προσεχές διάστημα θα πυκνώσει τις δημόσιες εμφανίσεις του. Ήδη έχει προαναγγελθεί η δημόσια συνάντηση-συζήτηση με τον πρώην πρωθυπουργό της Σουηδίας κ. Γκέραν Πέρσον στις 30 Ιανουαρίου, για την οποία, όπως σημειώνεται, έχει προηγηθεί συνεννόηση με τον κ. Γ. Παπανδρέου. Έχει μάλιστα προγραμματιστεί και δείπνο των τριών μετά την εκδήλωση. Όλες αυτές οι πρωτοβουλίες του κ. Σημίτη έχουν βεβαίως ξεκάθαρο πολιτικό χαρακτήρα: σύμφωνα με τις εκτιμήσεις και στελεχών του ΠαΣοΚ, είναι αναμενόμενο και απολύτως δικαιολογημένο ο τέως πρωθυπουργός να διεκδικήσει

κεντρικό ρόλο στη διαδικασία ιδεολογικού (επανα)προσδιορισμού του ΠαΣοΚ.

Για πολλούς το ερώτημα πλέον είναι πώς τα βλέπει όλα αυτά ο κ. Παπανδρέου. Στελέχη της Χαριλάου Τρικούπη απαντούν εμμέσως παραπέμποντας στις πρόσφατες αλλαγές στο κόμμα. «Στις κρίσιμες θέσεις οι αρμοδιότητες έχουν ανατεθεί στα στελέχη των κυβερνήσεων Σημίτη» λένε, ενώ άλλα στελέχη του ΠαΣοΚ διαπιστώνουν έπειτα από τρία χρόνια στην αντιπολίτευση: «Οι μόνοι στο ΠαΣοΚ που έχουν δυνατότητα να διαμορφώσουν πολιτική ατζέντα και να ασκήσουν πολιτική είναι εκείνοι που χαρακτηρίστηκαν εκ-

λογών και αφήνει την πόρτα ανοιχτή για μεταστροφές».

Πολλοί ερμήνευσαν αυτές τις επισημάνσεις ως αιχμές προς τη σημερινή ηγεσία του ΠαΣοΚ. Εν τούτοις οι άνθρωποι που έχουν συνεργαστεί επί σειράν ετών με τον κ. Σημίτη και γνωρίζουν τον τρόπο με τον οποίο σκέπτεται και ενεργεί διαβεβαιώνουν ότι ο τέως πρωθυπουργός δεν έχει κα-

μία επιθετική διάθεση έναντι του κ. Γ. Παπανδρέου.

Το μόνο που έχει στο μυαλό του και θέλει να επισημάνει ο κ. Σημίτης, διαβεβαιώνουν, είναι η αναγκαιότητα για τη διατύπωση μιας συγκεκριμένης πολιτικής πρότασης που θα προσφέρει μια προοδευτική παράκαμψη από τον δρόμο στον οποίο οδηγείται σήμερα η χώρα. Πιστεύει ότι οι πολι-

τικές που ασκούνται είναι «εύκολες» και «ανέξοδες» και βλέπει ότι οι πολίτες έχουν απομακρυνθεί από την πολιτική αποδοκιμάζοντας ουσιαστικά τον τρόπο με τον οποίο αυτή ασκείται – ενδεικτικές και χαρακτηριστικές ήταν οι αναφορές του στις δημοσκοπήσεις και στα ΜΜΕ, επισημαίνουν οι συνεργάτες του.

Αυτό δεν σημαίνει ότι ο κ. Σημίτης

δεν ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στη διαμόρφωση αυτής της εναλλακτικής πρότασης. Αντιθέτως, με την ομιλία του της προηγούμενης Τρίτης θέλησε ουσιαστικά να επισημάνει τρία στοιχεία, όπως λένε οι άνθρωποι του περιβάλλοντός του: κατ' αρχάς, ότι παραμένει ένα πολιτικά ενεργό και πάντως ηγετικό στέλεχος του ΠαΣοΚ. Εν συνεχεία, ότι η κυβέρνησή του παρέδωσε ένα σημαντικό έργο το οποίο απαξιώθηκε αδικαιολόγητα από την κυβέρνηση της ΝΔ και το οποίο ακόμη και σήμερα οφείλει να υπερασπιστεί και να αξιοποιήσει πολιτικά το ΠαΣοΚ. Υπ' αυτήν την έννοια κάποιοι διαβλέπουν και τη δυσαρέσκεια του κ. Σημίτη για τον πολύτιμο χρόνο που έχει χαθεί και την πεποίθησή του ότι το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης πρέπει σύντομα να αποσαφηνίσει την ιδεολογική του διαφοροποίηση και να διατυπώσει την εναλλακτική του πρόταση, ώστε να ξεφύγει από την παγίδα που σπίνεται και το εμφανίζει να ταυτίζεται σε κρίσιμα ζητήματα με τη ΝΔ.

Το τελευταίο σημείο είναι ίσως και το κρίσιμότερο από τα στοιχεία της παρέμβασης του τέως πρωθυπουργού, σημειώνουν συνεργάτες του. Από το περιβάλλον του κ. Σημίτη έχουν κατά καιρούς γίνει γνωστές οι επιφυλάξεις του για τακτικές επιλογές της ηγεσίας, ενώ και ο ίδιος έχει επισημάνει στον κ. Γ. Παπανδρέου σε κατ' ιδίαν συναντήσεις τους τις ανησυχίες του. Ενδεικτικές ήταν εξάλλου και οι πρόσφατες τοποθετήσεις στελεχών του «περιβάλλοντος Σημίτη» αναφορικά με κρίσιμα ζητήματα, όπως η πολιτική διαχείριση των θέσεων του ΠαΣοΚ για την Παιδεία, ειδικότερα δε όσον αφορά το θέμα της αναθεώρησης του άρθρου 16 του Συντάγματος. Μία από τις πλέον πρόσφατες παρεμβάσεις σε αυτήν την κατεύθυνση ήταν εκείνη του βουλευτή Επικρατείας κ. Σ. Κοσμίδη, για τον οποίο υπήρξε η εκτίμηση ότι εξέφραζε «θέσεις Σημίτη» καθώς είπε σε κοινοτική σύσκεψη ότι δεν προτίθεται να δώσει «λευκή επιταγή» στη ΝΔ υπερψηφίζοντας την αναθεώρηση του επίμαχου άρθρου του Συντάγματος.

ΓΝΩΜΗ

Προγραμματικός Σημίτης

Του ΡΙΧΑΡΔΟΥ ΣΩΜΕΡΙΤΗ

Ένας σημαντικός άνθρωπος, ο Κώστας Σημίτης, μίλησε την περασμένη Τρίτη το βράδυ σε εκδήλωση του φιλικού του ΟΠΕΚ για την «Κρίση της Δημοκρατίας» (με ερωτηματικό!) που είναι κατά την άποψή του κυρίως κρίση της πολιτικής. Για να τονίσει ότι, «αν η ουσιαστική πολιτική επανέλθει στο προσκήνιο, τότε οι πολίτες θα στρέψουν και πάλι το ενδιαφέρον τους στις πολιτικές διεργασίες».

Ο κ. Σημίτης κυβέρνησε αυτή τη δύσκολη χώρα για οκτώ χρόνια και πέτυχε πολλά. Έχει φυσικά και ευθύνες για λάθη και για όσα δεν πέτυχε. Αλλάξε πολλά, όχι όλα και ασφαλώς όχι όσο θα έπρεπε το ίδιο του το κόμμα που, τόσο συχνά, η ισχυρή «πατριωτική» παλαιοπαπανδρεϊκή του πτέρυγα τον αντιμετώπισε, όπως και η Δεξιά και όπως η δέθεν Αριστερά, σαν «αναγκαίο κακό» ή και σαν εχθρό! Κι ως

νίκησε σε απανωτά συνέδρια και σε απανωτές εκλογές!

Η δημόσια παρέμβασή του σημαίνει «επιστροφή» του στην πρώτη γραμμή; Μόνο ο ίδιος το γνωρίζει. Αλλά αυτό που μπορεί ο καθένας μας να διαπιστώσει είναι ότι ο Κώστας Σημίτης δεν έπαψε ποτέ να είναι παρών στο εσωτερικό και στο εξωτερικό της χώρας. Διακριτικά: δεν θέλησε να επιτρέψει σε κανένα μάλιστα παραπολιτικών καρ-

φιών να ισχυριστεί ότι υπονομεύει τη σημερινή πασοκική ηγεσία, ακόμη και όταν ορισμένα στελέχη της θεωρούν έξυπνο (που δεν είναι – καταστροφικό είναι) να υποτιμούν και να κατακρίνουν την οκταετία του και τους κυριότερους ανθρώπους της – μείον τον κ. Γιώργο Παπανδρέου. Ενισχύοντας έτσι τη μηδενιστική και συνεπώς από κάθε άποψη απαράδεκτη καραμανλική προπαγάνδα.

Η παρουσία του Κώστα Σημίτη στην «πρώτη γραμμή» είναι πλούτος για τη σε κρίση πολιτική αλλά και ειδικότερα για τη

σε αναζήτηση ανανέωσης Κεντροαριστερά. Αυτή τη στιγμή το ΠαΣοΚ (δηλαδή, ορισμένες επιτροπές) ετοιμάζει το νέο πρόγραμμά του. Σχεδόν συνωμοτικά – τα ήδη υπάρχοντα υλικά προστατεύονται από ειδικούς κωδικούς ασφαλείας... Θα το ανακοινώσει ο αρχηγός του και θα ακολουθήσει διάλογος; ή «διάλογος»; Ανάμεσα σε ποιους και σε ποιους; Και με βάση ποια «φιλοσοφία» αλλαγής και εκσυγχρονισμού;

Αν η ομιλία Σημίτη («Το Βήμα», 17.1.2007, σελ. Α13) διαβαστεί και με βάση αυτές τις διεργασίες, το νόημά της είναι ακόμη πιο ενδιαφέρον. Εστω και αν υπενθυμίζει έμμεσα ότι ένα κόμμα όπως το ΠαΣοΚ ετοιμάζει νέο πρόγραμμα χωρίς τη συμβολή όσων αποπειράθηκαν με τόσο μόχθο να αλλάξουν την κοινωνία.